

[Niels Ravn.]

I § 3 står der også, at de nærmere regler om beregningen af handelsværdien fastsættes af landbrugsministeren. Vi vil gerne straks gøre opmærksom på, at vi mener, at med hensyn til den vurdering, der skal klares, har vi et udmærket apparat i Dansk Landbrugs Realkreditfond. Det er dem, der normalt opererer i dette område, og der kan vel i og for sig bortset fra Dansk Landbrugs Realkreditfond kun blive tale om sælgerprioriteter inden for området. Derfor finder vi det rimeligt, når vi har dette apparat — og jeg mener at være vidende om, at man fra fondens side intet har imod at stille apparatet til rådighed — at det anvendes; så har vi rene linjer på dette område.

Jeg vil gerne i lighed med hr. Peter Larsen nævne stempelafgifterne. Det foreslås, at de ikke skal erlægges i forbindelse med den lovgivning, der her er tale om. Vi mener i det konservative folkeparti, at der i det hele taget ikke skal erlægges stempelafgifter og tinglysningsgebyrer, når det drejer sig om nyetablerede unge landmænd.

Det, jeg her er gået ind for, betyder — det erkender jeg blankt — en udvidelse af finansieringen; når vi hæver arealgrænsen og udvider lovforslaget til også at omfatte sammenlægning af landbrug, skal der stilles flere midler til rådighed. Så kan man naturligvis spørge: hvorfra ønsker vi at skaffe pengene? Det er for os ligetil, idet vi mener, at de 65,7 mill. kr., der stilles til rådighed i henhold til statshusmandsloven, i mange tilfælde går til fejlinvesteringer og i bedste fald i hvert fald ikke fremmer den udvikling inden for landbruget, som i øjeblikket er relevant og ønskelig. Derfor ønsker vi, at samtlige midler fra jordfonden, de 15 mill. kr., overføres til denne lov og derudover et betragteligt beløb af de statslånsmidler, der stilles til rådighed i henhold til statshusmandsloven. Disse midler skal stoppes ind i denne lov; de skal administreres, som jeg her har skitseret, af Dansk Landbrugs Realkreditfond; så vil vi virkelig række dansk landbrug en hjælpende hånd, så kommer vi væk fra de forældede begreber, som findes inden for statshusmandslovens område, væk fra den administration, der dér finder sted, hvor man i og for sig hjælper fra den forkerte

ende; man lægger brug sammen 2 og 2, næste gang skal man lægge sammen 2 og 2 og 4 osv.; man ofrer en masse penge og kommer i praksis ikke ud af stedet. Det er vi jo mange der har set i de seneste år.

Vi ønsker med denne lovgivning virkelig at give dansk landbrug, at give de unge, at give de nyetablerede en håndsrækning. Vi mener ikke, dette lovforslag i tilstrækkelig grad tilgodeser vore ønsker. I princippet kan vi støtte lovforslaget; men vi ønsker, som jeg har peget på, at gå langt videre, og vi ønsker at skaffe midlerne til denne videregående lovgivning fra de penge, der stilles til rådighed i henhold til statshusmandsloven.

Thomas Christensen: Motiveringen for det foreliggende lovforslag er jo de vanskeligheder, der gør det svært for unge landmænd uden større egenkapital at komme i besiddelse af egen ejendom under det stigende prisniveau og med det høje renteniveau, der rider dansk erhvervsliv og ikke mindst landbruget som en mare.

Forholdene har jo udviklet sig i den retning, at kapitalstærke kredse uden for landbruget i stigende grad optræder som købere af landbrugsejendomme. Årsagerne er flere, jeg skal nævne et par stykker: man kan bruge underskuddet på en landbrugsejendom til nedsættelse af den skattepligtige indtægt i andet erhverv, og man kan i kraft af den løbende inflation forvente en betydelig værdistigning fra år til år. Det er nok de to væsentlige årsager; men det er også, som om det er blevet noget af et statussymbol for pengestærke byfolk at have en gård på landet.

I alle tilfælde er det en udvikling, man ikke kan være glad for, for det må jo betragtes som et sundt grundlag for dansk landbrug, at dets udøvere har den fulde brugs- og dispositionsret over deres ejendom. Den nævnte udvikling medfører imidlertid, at der bliver flere bestyrere, funktionærer og daglejere, og det er for mange unge årsagen til, at de forlader landbruget, idet de ikke ser udvej til at blive selvstændige. Det ville være en effektiv imødegåelse af denne udvikling, hvis man indførte den ordning, at samfundet overtog landbrugsbedrifterne ved ejerskifte og derefter forpagtede dem ud til unge landmænd med